

# Burðarvirki: Almennar skýringar

## Steypustyrktarstál:

### Gæðaflokkur

Kambstál, táknað með K og þvermáli járns í mm (t.d. K10), er stál B500C skv. staðli NS 3576-3 með skriðmörk 500 N/mm<sup>2</sup>. Suðuhæft kambstál er táknað með S að auki á eftir þvermáli stangar (t.d. K10S). Sléttijárn er stál S275, táknað með R og þvermáli í mm. Skeytilengd kambstáls er 50 x þvermal stangar, nema annað sé tekið fram. Óli vinna og efni skal vera skv. ÍST 10 og Byggingareglugerð. Við þverveggi og í steypuskilum skal bendistál ávalt ganga skeytilengd fyrir horn eða gegnum skil.

Steypustyrktarstál skal aldrei sjóða, hvorki með punktsuðu eða samfældri suðu án heimildar umsjónarmanns verkkaupa. Við alla suðuvinnu skal fylgja fyrirmælum viðurkenndis suðustaðals, t.d. Din4099.

Allt bendistál skal vera hreint og laust við lausar ryð og völsunarhúðir. Á vinnustað skal það geymt á trélistum og vandlega sundurgreint eftir efnisflokkum.

Bendinet sem eru rafsoðin skulu vera kalddregin og hafa lágmarkstogbol 500 MPa. Þegar bendinet hafa verið afgreidd frá söluaðila er óheimilt að sjóða þau eða hita.

### Merkingar:

- Endi á ókrókbeygðu járni.
- Járn í neðri brún plötu.
- Járn í efri brún plötu.
- K10 komi með 200 mm miðjumáli yfir það svæði sem granna strikið spnarr.
- Á járnateiknum fyrir plötu þýðir þetta að járn (úr útveggjum) komi að þessari linu í efri brún, eða skeytilengd út fyrir hana skv. teikningum.
- 10 mm kambstál með miðjumál 200 mm í báðar áttir.
- Táknar snið A sem er tekið af teikningu B og er í kvarða 1:X
- Táknar snið A sem er tekið af teikningu A og er í kvarða 1:X
- Táknar snið A sem sýnt er á teikningu B.

### Beygjur á bendistáli

Kambstál (langjárn) má beygja með hjólskifu sem hefur minnst þvermál 16 x þvermál stangarinnar (horn innan við 90°). Kambstál má ekki beygja við minna hitastig en -10 °C.

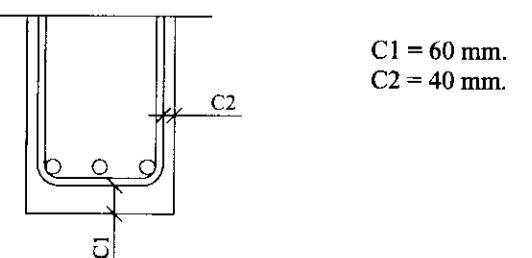
Þvermál stangar	Beygiþvermál
0 < 20	40
0 ≥ 20	70

Beygiþvermál má þó aldrei vera minna en það gildi sem framleiðendur stáls mæla með.

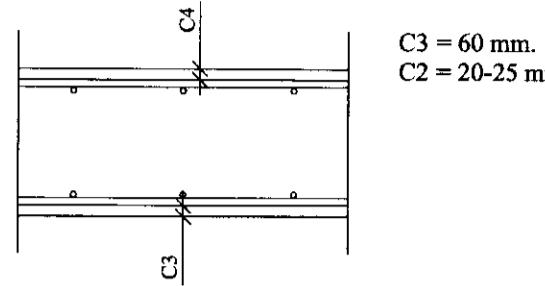
### Steypuhula

Steypuhula er skv. eftirfarandi nema annað komi fram á teikningum.

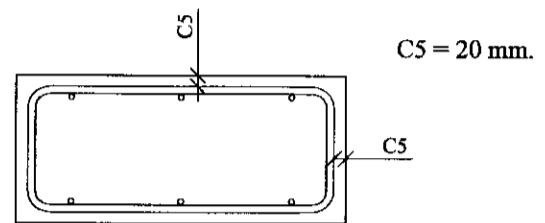
### Undirstöður og veggir að jarðfyllingu.



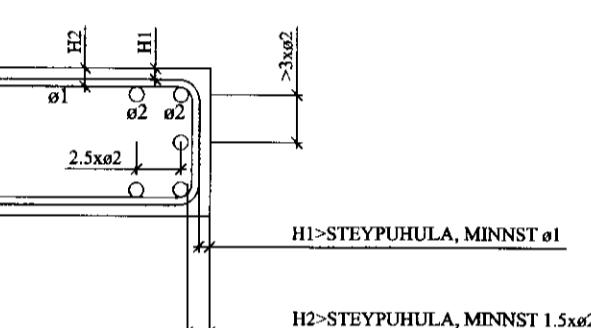
### Botnplata á fyllingu.



### Innveggir, plötur og bitar.



### Innveggir, bitar, súlur - lágmarkshula út frá stærð járna:



### Minnstu fjarlægðir milli stanga

Lágmarksfjarlægðir milli einstakra stanga eru stærsta þvermál járna en þó aldrei minna en 20 mm. Ef þvermál stanga er meiri en 32 mm skal bæta við 5 mm við lágmarksfjarlægðina.

K10 cc 200# 10 mm kambstál með miðjumál 200 mm í báðar áttir.

Táknar snið A sem er tekið af teikningu B og er í kvarða 1:X

Táknar snið A sem er tekið af teikningu A og er í kvarða 1:X

Táknar snið A sem sýnt er á teikningu B.

### Skeytilengd bendistáls

Lágmarksskeytilengd bendistál er 50 x 0, sem sýnt er í eftirfarandi töflu:

Þvermál	Skeytilengd
0 = 8	400
0 = 10	500
0 = 12	600
0 = 16	800
0 = 20	1000
0 = 25	1200

Lágmarksskeytilengd bendistál er 70 x 0 ef skeiting er meiri en 30% í sama sniði.

### Skeytilengd rafsoðinna bendineta

Þvermál stanga 5-6 mm

Skeytilengd burðarjárná  
Skeytilengd þverjárná

Þrír heilir möskvar, þó minnst 300 mm  
Einn heill möskvi, þó minnst 150 mm

Þvermál stanga 7-8 mm

Skeytilengd burðarjárná  
Skeytilengd þverjárná

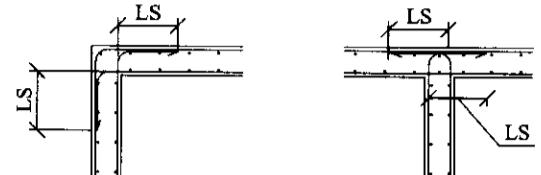
Þrír heilir möskvar, þó minnst 300 mm  
Tveir heilir möskvar, þó minnst 200 mm

### Fjarlægðarklossar fyrir bendistál

Í mótmóta skal bendistál vera haldið í rétti fjarlægð frá mótmóta með fjarlægðarklossum. Járn í plötu skal vera haldið með þar til gerðum stólmum. Minnsta bil milli klossanna og stólanna í báðar áttir skal vera samkvæmt eftirfarandi töflu:

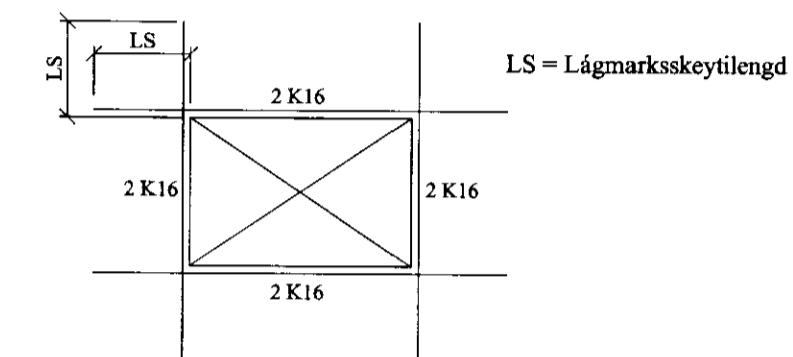
Þvermál	Mesta fjarlægð
0 = 8-12	0.7 m
0 = 16-32	0.7 m

### Frágangur járna í beygjum



### Viðbótarjárnun við op

Ef járn í krungum op eru ekki sýnd á teikningum gildir eftirfarandi. Ef hliðar opa eru minni en 200 mm þarf engin viðbótarjárn. En göt sem eru stærri skal járbinda skv. eftirfarandi mynd.



### Nákvæmniskröfur steypumóta

Steypumót skulu gerð skv. íslenskum staðli, ÍST-10. Svignun eða hreyfing móta undan steypubúning sé ekki meiri en 0,2% af fjarlægð milli fastra punkta. Nákvæmniskröfur við mótauppslátt skulu fylgja eftirfarandi töflu:

#### Nákvæmniskröfur við mótauppslátt:

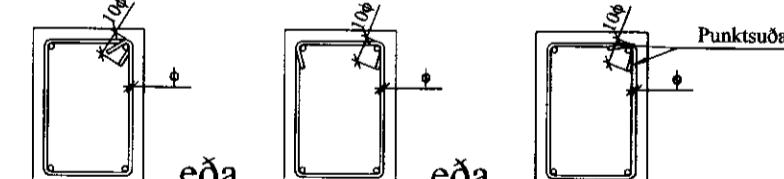
Þversnið, þykkt	+/- 5 %
Staðsetning í plani og hæð	+/- 10 mm
Staðsetning í plani og hæð	+/- 10 mm
Steptir hlutar: stærð	+/- 5 mm
Steptir hlutar: staðsetning	+/- 10 mm

Misgengi vegga á sýnilegum flótum má mest vera 3 mm.

Frávik milli sléttar flatar og 3 metra réttiskeið sem lögð er á steypan flót má mest vera:

Veggir og súlur  
Gólf 5 mm  
10 mm

### Frágangur á lykkjum



### Timburvirki

Timbur í burðarvirki skal ávalt vera styrkleikaflokkað skv. ÍST/DS 413, K18 eða betra, nema annað sé tekið fram. Allt boltaefni skal vera af gæðunum 8.8 eða betra. Allar sérsmíðaðar festingar utanhus skulu vera heitgalvanhúðaðar eða ryðfria. Allur saumur, boltar og festingar skal vera ryðvarinn. Þar sem heitgalvanhúðaðar festingar koma í þrýstifuaðri timbruð skal nota B-vörn (oliuvörn) nema annað komi fram.

Undir allar rær og bolta skal setja skinnur með kantmál 3 x þvermál bolta eða stærra og þykkt 0,3 x þvermál bolta eða stærra. Á milli timburs og steins skal ávalt setja asfaltpappa.

### Stálvirki

Allt járn í stálvirki skal vera S235 skv. DS/EN 10025 nema annað komi fram á teikningum. Það skal sandblásið og grunnna með ryðvarnargrunni, nema annað sé tekið fram. Suður skulu hafa minnst a-mál 4 mm, en þó aldrei minna en efniþykkt þeirra hluta sem soðnir eru saman. Óli rafsuðuvinnu skal uppfylla skyrlíði DS 316.

Suðumenn skulu hafa gild réttindi frá löntækniðunum Íslands og hafa hæfnisprós er svara til þeirra suðuðferða sem áförmöd er að nota.

## Steinsteypa

### Öll Steypa er skv ENV 206

Gerð steypu kemur fram á viðkomandi teikningu á forminu:

Caa/bb - cc - Sd - ee  
par sem:

aa	Sívalingsstyrkur steypu í MPa
bb	Teningsstyrkur steypu í MPa
cc	Hámarks kornastærð
d	Sigmálsflokkur
ee	Umhverfisflokkur tengdur umhverfisaðstæðum

Hver umhverfisflokkur gefur kröfur á lágmarks sementsmagn, loftmagn og hámarks v/s hlutfall fyrir steinsteypu samkvæmt FS ENV 206. Fyrir umhverfisflokk 2b og benta steypu er þannig hámarks v/s hlutfall 0.55, lágmarkssementsmagn 280 kg/m<sup>3</sup> og lágmarksloftmagn 5% fyrir steinsteypani.

Sigmálsflokkur steypu eru eftirfarandi:

Flokkur	Sigmál í mm.
S1	10 til 40
S2	50 til 90
S3	100 til 150
S4	≥ 160

Blöndunarhlutföll/loftblendi:

Magn og gæði fylliefnia, sements og lofts ákvæðast af ofangreindum flokkum. Í alla steinsteypa skal setja loftblendi af viðurkenndri gerð.

#### Samþrófanir á byggingarstað:

Stímliekaprófun skal mæla fyrir blöndun þjálfiefna. Loftpróf skal gert við niðurlögn í móti (eftir dælingu) Brostyrkur mældur til samræmis við ENV 206

#### Niðurlögn, aðhlíun:

Alls steinsteypu ber að titra og skal vanda hana þannig að steypulöginn myndi eina einsleitna og samþjóppaða heild. Fallhað hennar skal ekki vera meiri en 3 m. Yfirborð steypu skal verja offormun, ofskelingu og rigningu með yfirbreiðlu og/eða einangrun. Móti skal að jafnaði ekki rifa af veggium fyrir en eftir 3 daga, þó þannig að ákvæði ÍST 10 standist ávalt.

Steypuvinnu í kulda:

Niðurlögð steypa skal varin hitastigi lægra en 3° þar til hún hefur náð 6 MPa prýstípoli, reiknað samkvæmt Rb, blaði Eq. 003, vetrarsteypa, 1987.